

1. Shrnutí

- Meziroční růst hrubého domácího produktu (HDP) ve 2. čtvrtletí 2022 zpomalil na 3,7 %¹. Výrazně totiž oslabil meziroční růst domácí spotřeby, kterou aktuálně tlumí reálný pokles příjmů domácností. Meziroční dynamiku HDP také přestal posilovat vliv nízké srovnávací základny předchozího roku, protože v loňském 2. kvartálu již přestala platit pandemická omezení. K meziročnímu růstu HDP nejvíce přispívala tvorba hrubého kapitálu, a to převážně díky růstu zásob. Zahraniční poptávka naopak růst HDP brzdila. Mezičtvrtletně HDP vzrostl o 0,5 % a dynamiku opět nejvíce podpořila tvorba hrubého kapitálu. Spotřeba mezičtvrtletně mírně klesla. V rámci EU se Česko řadilo do skupiny zemí s podprůměrným růstem HDP. Celkový meziroční přírůstek HDP v EU ve 2. čtvrtletí dosáhl 4,2 % a mezičtvrtletně se HDP zvýšil o 0,7 %.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostla o 3,4 %. Oproti loňsku se zvýšila HPH ve většině odvětví s výjimkou zemědělství, lesnictví a rybářství. Dařilo se hlavně službám – silně rostla HPH u ostatních činností, v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství nebo v informačních a komunikačních činnostech. Meziročně také výrazně rostlo stavebnictví. Po dvou meziročních poklesech se opět mírně zvyšovala HPH ve zpracovatelském průmyslu. Mezičtvrtletně se HPH celkově zvýšila o 0,5 %. Výrazné oživení HPH vykázala mnohá odvětví služeb, zejména profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti nebo informační a komunikační činnosti. Mírně rostla HPH také ve zpracovatelském průmyslu.
- Vývoz zboží a služeb se ve 2. čtvrtletí 2022 reálně meziročně zvýšil o 1,8 %². Dovoz ale stále rostl silněji a navýšil se o 2,7 %. Výsledná bilance spadla poprvé od 2. čtvrtletí 2004 do deficitu, který činil 25,8 mld. korun. To představovalo meziroční zhoršení o 77,3 mld. Zhoršovala se ale výhradně bilance obchodu se zbožím, naopak u služeb se kladné saldo zvýšilo. K meziročnímu zhoršení bilance obchodu se zbožím ve 2. čtvrtletí nejvíce přispíval nárůstem cen ovlivněný obchod s ropou a zemním plynem, základními kovy a koksem a rafinovanými ropnými výrobky. Po čtyřech čtvrtletích propadů se naopak opět meziročně zlepšila bilance obchodu s motorovými vozidly a příznivě působil také obchod s elektřinou.
- Meziroční růst úhrnné cenové hladiny (podle deflátoru HDP) ve 2. čtvrtletí zrychlil na 6,6 %. To je nejvíce od 3. kvartálu 1998. Cenová hladina mezičtvrtletně vzrostla o 2,0 %. Dál prudce zrychloval meziroční přírůstek spotřebitelských cen, který dosáhl 15,8 %. Zrychloval meziroční růst cen ve většině oddílů spotřebního koše, ale největší vliv na akceleraci celkového cenového růstu měly potraviny, nealkoholické nápoje, bydlení a energie. Ty se společně s cenami dopravy také nejvíce podílely na celkovém meziročním přírůstku. Ceny průmyslových výrobců v ČR se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšily o 27,7 % a mezičtvrtletně o 7,8 %.
- Také ve 2. čtvrtletí 2022 došlo k navýšení měnověpolitických sazeb. Zvýšily se tak klientské sazby na termínovaných vkladech a zdražilo úvěrové financování pro domácnosti i podniky. Pokračoval výrazný přeliv prostředků z běžných účtů na termínované vklady.
- Ve 2. čtvrtletí pokračovalo oživení trhu práce. Celková zaměstnanost³ se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšila o 2,5 % a mezičtvrtletně o 1,6 %. Na růstu zaměstnanosti se přitom podíleli zaměstnanci i podnikatelé. Očekávání podnikatelů se během letoška postupně mírně zhoršovala. Obecná míra nezaměstnanosti činila v letošním červenci 2,3 %. Meziročně mírně klesla a svižněji se snižovala u mužů než u žen. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda vystoupala ve 2. čtvrtletí na 40 086 korun. Její meziroční růst zvolnil na 4,4 %, ale z velké části to lze přičíst propadu v odvětví zdravotní a sociální péče, do jehož vývoje se zásadně promítlo vyplacení mimořádných odměn loni na jaře. Mzda se po očištění od sezónních vlivů mezikvartálně navýšila o 1,3 %. Reálně byla průměrná mzda meziročně nižší o 9,8 % a kupní síla klesla zaměstnancům ve všech odvětvích.
- Hospodaření státního rozpočtu v 1. pololetí 2022 skončilo v deficitu 183 mld. korun. Záporné saldo bylo nižší ve srovnání se stejným obdobím let 2020 i 2021. Uvolnil se totiž tlak na mimořádné výdaje v souvislosti s ukončením protipandemických restrikcí a současně se dál zotavovala ekonomika. Nebývale silný cenový růst i potřeba neočekávaných výdajů spojených s uprchlickou vlnou z Ukrajiny ale vedly k významnému mezičtvrtletnímu prohloubení rozpočtového schodku. Celkové daňové inkaso letos v 1. pololetí poprvé překonalo rekordní úroveň ze srovnatelného období před propuknutím pandemie.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB).

³ Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

Vybrané hlavní ukazatele vývoje ekonomiky*

Ukazatel	Vyjádření	2021			2022		celý rok	
		2q	3q	4q	1q	2q	2020	2021
Výkon ekonomiky								
Hrubý domácí produkt v ČR ¹	y/y, v %	9,1	3,8	3,5	4,6	3,7	-5,5	3,5
	q/q, v %	1,4	1,7	0,8	0,6	0,5	x	x
Hrubý domácí produkt v EU ¹	y/y, v %	14,0	4,1	5,0	5,5	4,0	-5,9	5,4
Celkové výdaje na konečnou spotřebu ¹	y/y, v %	6,4	4,9	5,5	6,1	0,7	-3,9	3,2
Tvorba hrubého fixního kapitálu ¹	y/y, v %	-0,3	3,1	3,9	6,9	6,2	-6,0	0,6
Vývoz zboží a služeb ^{1,3}	y/y, v %	33,1	-0,2	-3,9	0,4	1,8	-8,1	6,8
Dovoz zboží a služeb ^{1,3}	y/y, v %	34,5	10,3	6,0	5,1	2,7	-8,2	13,2
Saldo zahr. obchodu se zbožím i služ. ^{2,3}	v mld. Kč	51,4	16,6	16,1	2,9	-25,8	385,6	179,3
Saldo celkové důvěry v ekonomiku ⁶	v p. b.	12,4	4,5	3,3	4,4	6,3	-3,4	3,3
Výkon hlavních odvětví								
Index průmyslové produkce ⁴	y/y, v %	28,3	-0,1	-1,9	-0,4	-0,1	-7,2	6,6
Index stavební produkce ⁴	y/y, v %	4,3	2,7	5,2	9,9	3,0	-6,2	2,4
Index tržeb ve službách ⁴	y/y, v %	14,8	9,8	12,7	13,1	12,1	-11,8	7,5
Index maloobchodních tržeb ⁴	y/y, v %	7,3	3,9	6,2	6,4	-3,0	-0,9	4,4
Ceny								
Index spotřebitelských cen	y/y, v %	2,9	4,1	6,1	11,2	15,8	3,2	3,8
Harmoniz. index spotřebitel. cen v ČR	y/y, v %	2,8	3,3	5,0	10,2	15,0	3,3	3,3
Harmoniz. index spotřebitel. cen v EU	y/y, v %	2,2	3,1	4,9	6,5	8,8	0,7	2,9
Index cen zemědělských výrobců	y/y, v %	3,8	7,1	15,7	23,9	39,0	-3,3	6,3
Index cen průmyslových výrobců	y/y, v %	5,3	9,0	12,8	21,8	27,7	0,2	7,2
Index cen výrobců v tržních službách	y/y, v %	1,0	1,3	1,8	4,2	5,8	2,2	1,4
Směnné relace v zahr. zbož. obchodu	v %	99,5	99,3	97,9	96,4	95,9	102,2	99,7
Trh práce								
Počet zaměstnaných v ČR celkem ³	y/y, v %	0,4	0,9	1,7	1,5	2,5	-1,7	0,4
Obecná míra nezaměstnanosti v ČR ⁵	v %	3,0	2,7	2,3	2,4	2,5	2,6	2,8
Obecná míra nezaměstnanosti v EU ⁵	v %	7,2	6,9	6,5	6,2	6,1	7,2	7,0
Prům. mzda zaměstnance (nominálně)	y/y, v %	10,1	4,4	2,9	7,3	4,4	4,6	4,8
Prům. mzda zaměstnance (reálně)	y/y, v %	7,0	0,3	-3,0	-3,5	-9,8	1,4	1,0
Měnové podmínky								
Dvoutýdenní repo sazba ⁶	v %	0,50	0,75	3,75	4,50	7,00	0,25	3,75
Směnný kurz CZK / EUR		25,6	25,5	25,4	24,7	24,6	26,4	25,6
Směnný kurz CZK / USD		21,3	21,6	22,2	22,0	23,2	23,2	21,7
Státní rozpočet⁷								
Saldo stát. rozpočtu v ČR (nominálně)	v mld. Kč	-140	-61	-93	-59	-124	-367	-420
Státní dluh (nominálně) ⁶	v mld. Kč	2416	2334	2466	2594	2708	2050	2466

Zdroj dat: ČSÚ, ČNB, MF, Eurostat

* Není-li uvedeno jinak, ukazatele se vztahují k ČR.

¹ sezónně a kalendářně očištěné údaje ve stálých cenách² sezónně a kalendářně očištěné údaje v běžných cenách³ v pojetí národních účtů, ve fyzických osobách⁴ očištěno o kalendářní vlivy⁵ sezónně očištěno, věková skupina 15–74 let⁶ stav na konci období⁷ dle pokladního plnění